

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-49
PRIEDĖLIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo priedėlio I dalies 2 skyriaus trečiojo skirsnio pakeitimas
Pakeisti Įstatymo priedėlio I dalies 2 skyriaus trečiąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„TREČIASIS SKIRSNIS
NACIONALINIO SAUGUMO UŽTIKRINIMO BŪDAI**

Nacionalinį saugumą užtikrina:

a) VALSTYBĖ:

- prognozuodama (numatydamą) iššūkius saugumui, rizikos veiksnius, pavojus bei galinčias kilti grėsmes;
- vykdydama rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes mažinančią vidaus ir užsienio politiką;
- **užtikrindama gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų, kurių neatliekant kyla grėsmė valstybės ir visuomenės saugumui ir stabilumui, vykdymą ekstremaliųjų situacijų, kitų krizių ir mobilizacijos atvejais;**
- patikimai kontroliuodama valstybės sausumos ir jūros sienas bei oro erdvę;
- garantuodama pasirengimą besąlygiškai gynybai ir visuotiniam pilietiniam pasipriešinimui agresijos atveju;
- stiprindama nacionalinio saugumo bei gynybos institucijas ir tobulindama jų veiklą;
- rengdama gynybai kariuomenę ir jos mobilizacinį rezervą pagal nacionalinius ir NATO kolektyvinės gynybos planus;
- rengdama ir vykdydama ilgalaikės valstybinės saugumo stiprinimo programas;
- integruodamasi į Europos Sąjungą (ES/EU) ir Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją (NATO) bei kaip visateisė narė aktyviai dalyvaudama šiose organizacijose;

b) PILIEČIAI:

- saugodami tautines vertybes ir ugdydami pasiryžimą ginti Lietuvos laisvę;
- rengdamiesi visuotiniam pilietiniam pasipriešinimui;
- plėtodami visuomenės institutus, piliečių susivienijimų ir draugijų veiklą.

Nacionalinio saugumo institucijos veikia ir plėtojamos, saugumo stiprinimo priemonės rengiamos ir vykdomos vadovaujantis demokratinės kontrolės principais.

Valstybės institucijų vykdomas nacionalinio saugumo priemonės nustato šis įstatymas, Nacionalinio saugumo strategija, ilgalaikės valstybinės saugumo stiprinimo programos bei kiti teisės aktai. Šioms priemonėms finansuoti naudojamos nacionalinio biudžeto, kreditų bei paramos lėšos.“

2 straipsnis. Įstatymo priedėlio I dalies 4 skyriaus pakeitimas

1. Pakeisti Įstatymo priedėlio I dalies 4 skyriaus poskyrio „Vidaus saugumo užtikrinimo politika“ pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos vidaus politika yra orientuota į vidaus ekonominio ir socialinio stabilumo stiprinimą. Vidaus politika turi būti grindžiama teisingumu ir teisėtumu, turi ugdyti tautinę savimonę, pilietiškumą, pagarbą Konstitucijai ir pasitikėjimą nacionaliniais institutais,

užtikrinti visų savo piliečių ir kitų jos jurisdikcijai priklausančių asmenų tarptautinės **ir nacionalinės** teisės pripažintas žmogaus teises.“

2. Pakeisti Įstatymo priedėlio I dalies 4 skyriaus poskyrio „Kultūros politika“ trečiąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Valstybė sudaro ekonomines, technologines ir teises sąlygas kultūros paveldo apsaugai, skatina savininkus investuoti į kultūros paveldo apsaugą. ~~Valstybės~~ **Valstybė** parengia priemones, užtikrinančias kultūros paveldo apsaugą ~~ekstremalių ekstremaliųjų~~ **ekstremaliųjų** situacijų **ir kitų krizių** (~~teroro aktų, gaisrų, potvynių, avarių ir kitais~~) atvejais.“

3. Pakeisti Įstatymo priedėlio I dalies 4 skyriaus poskyrio „Sveikatos politika“ antrąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Svarbus valstybės uždavinys – sukurti, palaikyti ir plėtoti visuomenės sveikatos rizikos veiksnių bei pavojų stebėsenos, visuomenės sveikatos ekspertizės, greito sveikatos informacijos perdavimo ir reagavimo į grėsmes visuomenės sveikatai, ~~ekstremalių ekstremaliųjų~~ **ekstremaliųjų** sveikatai situacijų prevencijos ir jų padarinių mažinimo bei šalinimo sistemas, tobulinti Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos pasirengimą bei veiklą ~~krizių ir ekstremalių ekstremaliųjų~~ **ekstremaliųjų** situacijų **ir kitų krizių** atvejais.“

3 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 12 skyriaus pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedėlio III dalies 12 skyrių ir jį išdėstyti taip:

„12 SKYRIUS

NACIONALINĮ SAUGUMĄ UŽTIKRINANČIOS INSTITUCIJOS VADOVAUJANČIOS INSTITUCIJOS:

Valstybės aukščiausiosios vadovaujančios institucijos, kurios vadovauja nacionalinio saugumo užtikrinimui, yra Seimas, Respublikos Prezidentas ir Vyriausybė.

VYKDOMOSIOS IR KITOS INSTITUCIJOS:

- Valstybės gynimo taryba;
- **Nacionalinio saugumo komisija;**
- **Nacionalinis krizių valdymo centras;**
- Užsienio reikalų ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija ir kitos krašto apsaugos ministrui pavaldžios krašto apsaugos sistemos institucijos;
- kariuomenė;
- Vidaus reikalų ministerija, policija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir kitos ministerijos valdymo sričiai priklausančios viešąjį saugumą užtikrinančios įstaigos;
- Valstybės saugumo departamentas;
- Specialiųjų tyrimų tarnyba;
- Vadovybės apsaugos tarnyba;
- kitos ministerijos ir valstybės bei savivaldybių institucijos pagal savo kompetenciją.“

4 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 14 skyriaus pirmojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedėlio III dalies 14 skyriaus pirmojo skirsnio ketvirtąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Vyriausybė užtikrina, kad visos civilinės valstybės institucijos ir Lietuvos ūkio infrastruktūros objektai būtų parengti privalomiems gynybos, **bei krizių valdymo ir** civilinės saugos **sistemos bei mobilizacijos** uždaviniams vykdyti.“

5 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 14 skyriaus antrojo skirsnio pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedėlio III dalies 14 skyriaus antrąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„ANTRASIS SKIRSNIS

KRIZIŲ ~~VALDYMAS~~ VALDYMO IR CIVILINĖS SAUGOS SISTEMA

Krizių valdymo ir civilinės saugos sistema kuriama ir plėtojama grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui keliantiems reiškiniams prognozuoti, stebėti, prevencinėms priemonėms parengti ir vykdyti, krizėms nustatyti bei valdyti, padariniams pašalinti, **siekiant apsaugoti gyventojus nuo nelaimių karo ir taikos metu, jiems patiems šioje veikloje aktyviai dalyvaujant.** Ši sistema užtikrina visų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų, savanorių parengtį ir prevencinius veiksmus, o ekstremaliųjų situacijų, kitų krizių ir ginkluoto užpuolimo atvejais – krašto gyventojų perspėjimą ir informavimą, jų gyvybės ir turto apsaugą, reikalingą neatidėliotiną pagalbą ir evakavimą iš pavojingų rajonų.

~~Klausimus~~ **Strateginius klausimus dėl Seimo nutarimu tvirtinamoje Nacionalinio saugumo strategijoje apibrėžtų rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams prevencijos, pasirengimo valdyti krizes ir krizių valdymo svarsto ir krizių valdymą koordinuoja sprendžia** Vyriausybės sudaroma Nacionalinio saugumo komisija, kuriai vadovauja Ministras Pirmininkas.

Prireikus Nacionalinio saugumo komisija, atsižvelgdama į krizės pobūdį, siūlo Vyriausybei paskirti už krizės valdymą atsakingą **ministeriją ar kitą valstybės instituciją ar įstaigą**, kuri kartu su ~~Jungtine grėsmių prevencijos ir krizių valdymo grupe, sudaryta iš Vyriausybės kanceliarijos, atitinkamų ministerijų ir kitų valstybės institucijų bei įstaigų atstovų,~~ **Nacionaliniu krizių valdymo centru** imasi krizės valdymo ir jos padarinių likvidavimo **šalinimo** koordinavimo veiksmų. Jungtinės grėsmių prevencijos ir krizių valdymo grupės sudėtį ir nuostatus tvirtina Vyriausybė.

Seimo nutarimu tvirtinamoje Nacionalinio saugumo strategijoje apibrėžtų **Rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams stebėseną, grėsmių vertinimą ir prognozavimą atlieka, jų** prevenciją ir pasirengimą valdyti krizes koordinuoja Vyriausybės kanceliarija **Nacionalinis krizių valdymo centras** kartu su ~~Jungtine grėsmių prevencijos ir krizių valdymo grupe. Grėsmių prevencija vykdoma Vyriausybės nustatyta grėsmių nacionaliniam saugumui stebėjimo, vertinimo ir perspėjimo apie grėsmes tvarka.~~

~~Vyriausybės kanceliarija~~ **Nacionalinis krizių valdymo centras** koordinuoja grėsmių prevencijos bei krizių valdymo planų ir priemonių rengimą; ministerijos ir kitos valstybės institucijos bei įstaigos pagal savo kompetenciją rengia šiuos planus ir priemones, ~~numatydamos veiksmų koordinavimą su kitomis institucijomis. Integralius krizių valdymo planus ir priemones tvirtina Vyriausybė.~~

Ekstremaliosioms situacijoms ir kitoms krizėms likviduoti, jų padariniams šalinti, gelbėjimo ir kitiems neatidėliotiniams darbams vykdyti gali būti pasitelkiama kariuomenė, specialistai iš ministerijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, panaudojami joms priklausantys ištekliai, pasitelkiami ūkio subjektai ir savanoriai.

Krizių valdymą ir civilinę saugą reglamentuoja įstatymai ir kiti teisės aktai.“

6 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 19 skyriaus pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedėlio III dalies 19 skyriaus septintąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos įgyvendina įstatymų nustatytus **krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos uždavinius**, organizuoja ir koordinuoja civilinę saugą, priešgaisrinę saugą ir gelbėjimo darbus.“

7 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 20 skyriaus pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedėlio III dalies 20 skyriaus antrąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„Valstybės saugumo departamento uždaviniai – vykdyti žvalgybą ir kontržvalgybą, tirti, analizuoti ir prognozuoti visuomeninius politinius bei ekonominius procesus, susijusius su grėsmėmis nacionaliniam saugumui; laiku atskleisti veikas, keliančias grėsmę valstybės saugumui, suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės

~~interesams, gynybinei ir ekonominei galiai, užkirsti kelią šioms veikoms ir jas šalinti įstatymų nustatyta tvarka. tikslas – stiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, renkant informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, pateikiant ją nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir šalinant šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes. Valstybės saugumo departamentas koordinuoja Lietuvos Respublikos institucijų kovą su terorizmu.“~~

8 straipsnis. Įstatymo priedėlio III dalies 21 skyriaus pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios Įstatymo priedėlio III dalies 21 skyrių.

21 SKYRIUS

~~CIVILINĖS SAUGOS IR GELBĖJIMO SISTEMA~~

~~Civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos paskirtis – apsaugoti gyventojus nuo nelaimių karo ir taikos metu, jiems patiems šioje veikloje aktyviai dalyvaujant. Ši sistema užtikrina visų gelbėjimo tarnybų parengtį ir prevencinius veiksmus, o ekstremalių situacijų, gaivalinių nelaimių, katastrofų ir ginkluoto užpuolimo atvejais – krašto gyventojų perspėjimą ir informavimą, jų gyvybės ir turto apsaugą, reikalingą neatidėliotiną pagalbą ir evakuaciją iš pavojingų rajonų.~~

~~Civilinės saugos ir gelbėjimo sistemą, jos struktūrą, veiklos teisinius pagrindus, sistemai priklausančių institucijų pavaldumą, funkcijas, atsakomybę bei tarpusavio sąveiką, taip pat sąveiką su kitomis valstybės institucijomis nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.~~

~~Jeigu reikia, katastrofoms ir kitoms didelio masto nelaimėms įveikti, gelbėjimo darbams dirbti bei padariniams šalinti pasitelkiama ir kariuomenė, specialistai iš mobilizacinio rezervo, ministerijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, panaudojami joms priklausantys ištekliai, pasitelkiami savaveiksmių organizacijų savanoriai. Šio telkimo ir dalyvavimo darbuose sąlygas ir tvarką nustato įstatymas.~~

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas